

Helsingin kaupungin täsmennykset jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen hankkeisiin

Helsingin kaupunki hakee Opetus- ja kulttuuriministeriön erillisavustusta jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen hankkeisiin. Helsingin kaupungin hankkeet kohdentuvat seuraavasti:

1. Parannetaan aliedustettujen ryhmien osallistumista jatkuvaan oppimiseen hakevalla toiminnalla ja koulutuksilla

1.1. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien järjestämisluvan mukaisen koulutuksen opiskelijarekrytoinnin kehittäminen, hakeva toiminta ja ennen opintojen aloittamista tapahtuva opiskelumotivaatiota kasvattava toiminta ja alavalinnan osuvuuden parantaminen.

OSUVA-hanke

1.3. Vapaan sivistystyön oppilaitosten lyhytkestoiset, tutkintoon johtamattomat koulutukset ja niiden kehittäminen sekä perustaitojen vahvistaminen, koulutukseen liittyvät tukitoimet ja hakeva toiminta.

TOIMIVA-hanke – perus- ja digitaitoja sekä toiminnallista suomen kielen koulutusta maahanmuuttajille

3. Tuetaan työllisyyden edistämisen kuntakokeiluja

3.1. Työllisyyden kuntakokeilualueiden yhteistyörakenteiden muodostaminen, yhteisten toimintamallien kehittäminen ja moniammatillinen yhteistyö, jotta asiakkaan palveluprosessi olisi sujuva ja tuloksellinen.

ENNAKOIVA-hanke

OSUVA- ja TOIMIVA-hankkeiden kesto on 1.1.2021–31.12.2022. ENNAKOIVA-hankkeen kesto on 1.3.2021–30.6.2023.

Sisällysluettelo:

1.1. OSUVA-hanke	2
1.3. TOIMIVA-hanke	11
3.1. ENNAKOIVA-hanke	19
Hankekokonaisuuden talousarviot ja rahoitussuunnitelmat:	25

1.1. OSUVA-hanke

Käyttötarkoitus / Hankkeen nimi

Koulutus- ja valmennuspalvelulla alavalinnan osuvuutta, motivaatiota ja kyvykkyyttä ammatilliseen koulutukseen ja työllistymiseen.

Lyhyt kuvaus käyttötarkoituksesta:

Stadin ammatti- ja aikuisopisto toteuttaa ja skaalaa asiakasvolyymiltään alavalintaa ja ammatilliseen koulutukseen hakeutumista tukevia koulutuspalveluita. Koulutus- ja työelämävalmennuspalvelut tavoittavat entistä paremmin työvoimapula-alojen osaamisen kehittämisen palveluja tarvitsevat yhteistyössä yritysten kanssa ja tukevat yksilöiden valmiuksia saavuttaa ammatillisen koulutuksen osaamisvaatimukset sekä lisäävät heidän motivaatiotaan osaamisen kehittämiseen.

Käyttöaika:

1.1.2021–31.12.2022

Haettavan avustuksen määrä:

1 037 000 €

Tarvekuvaus:

Pääkaupunkiseudulla on useilla aloilla ongelmia osaavan työvoiman saatavuudessa. Alojen ammatilliseen koulutukseen ei hakeuduta riittävästi. Stadin ammatti- ja aikuisopiston koulutus- ja valmennuspalveluilla tuetaan Helsingin työllisyyskokeilun asiakkaiden ohjautumista heille tarkoituksenmukaiseen ammatilliseen koulutuspalveluun. Työllistymisen ja koulutukseen hakeutumisen esteitä ovat mm. heikot työllistymis- ja opiskelutaidot, motivoivien osaamisen hankkimisen tapojen huono tunnettavuus tai liian pitkä polku ammatillisen koulutuksen kautta työllisyyteen.

Rakennusalalla, puhtaus- ja kiinteistöpalvelualalla, kone- ja tuotantotekniikassa sekä ICT-alalla on tunnistettu ennen työttömyyttä aiempaa ammatillista osaamista hankkineita henkilöitä, joilla on vaikeuksia saavuttaa tämän hetken työelämävalmiuksia vastaavat jatkuvan oppimisen taidot esim. digitaaliset taidot.

Kehittämistyön tavoitteena on tuottaa työmarkkinalähtöistä jatkuvan oppimisen edellyttämää osaamista, muun muassa digitaalisia taitoja. Yksilön elinikäisen oppimisen

10.11.2020

taitojen kehittyminen lisää henkilön resilienssiä ja kykyä liikkua joustavasti työmarkkinoilla (Future of Jobs Report 2020, World Economic Forum). Tämä korostuu koronasta palautumisessa ja syntyneen osaamisvajeen paikkaamisessa.

Tavoitteet:

Hanke edistää kohderyhmän osaamista, tukee ammattialavalinnan osuvuutta sekä nopeuttaa siirtymistä työelämään tai koulutukseen. Hanke tukee Helsingin työllisyyskokeilun osaamisen kehittämisen tarpeessa olevien asiakkaiden ohjautumista eri työ- ja koulutusmahdollisuuksiin.

Eri toimenpiteiden kautta lisätään yritysten rekrytointiosaamista ja edistetään yritysten osaavan työvoiman saatavuutta. Hanke parantaa työllisyyskokeilussa työttömille tarjottavaa palvelutarjontaa ja luo pysyviä ja sujuvia palvelupolkuja kaupungin toimialojen ohjaus- ja neuvontapalvelujen, Stadin ammatti- ja aikuisopiston sekä alueen yritysten välille. Stadin ammatti- ja aikuisopiston ammatilliseen koulutukseen hakeutuminen on osuvaa ja tuloksellista.

Hanke edistää Helsingin kaupungin työllisyyden kuntakokeilun kohderyhmän työllisyystavoitteita sekä työllistymistä edistävien toimintamallien kehittämistä. Helsingin kaupunki tekee hankkeissa tiivistä yhteistyötä muiden alueen koulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen sekä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Toiminta lisää kuntakokeilun kohderyhmän osaamista sekä tehostavat asiakasohjausta työnhakijan asiakaspalveluprosessissa koko työssäkäyntialueella. Osaavan työvoiman saatavuus paranee.

OSUVA-hankkeen toteutustapa:

a) Digitalents Helsingin laajennus uusille aloille

Hankkeessa laajennetaan Stadin AO:n Digitalents Helsingin toimintamallia tuottaa työttömille henkilöille osuvaa ammattialaan sidottua osaamista yhteistyössä yritysten kanssa. ICT-alan koulutus- ja valmennuspalvelun lisäksi vastaavaa toimintaa laajennetaan rakennus-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelualoille sekä kone- ja tuotantotekniikkaan. Hakevan toimintamallin toteuttaminen yritys yhteistyössä edistää osuvan kohderyhmän löytymistä koulutus- ja valmennuspalveluun.

Toiminnassa oppimisyhteisö toimii siltana oppijan henkilökohtaisen tilanteen ja ammatillisten urasuunnitelmien ja työllistymisen välillä. Ammatilliseen koulutukseen hakeutuminen ja yrityksiin rekrytoituminen on kallista ja aikaa vievää. Tähän ratkaisuna

toimii moniammatillinen oppimisyhteisö, jossa osaamisen kehittäminen on räätälöityä niin oppijan kuin työnantajankin näkökulmasta. Jatkuvan oppimisen taitojen kehittäminen työelämän näkökulmasta relevantilla tavalla edistää oppijan resilienssiä ja joustavaa liikkumista muuttuvassa työmarkkinatilanteessa sekä kykyä hyödyntää ammatillisen koulutuksen mahdollisuuksia.

Tarkoituksena on luoda hyvä ja toimiva verkosto, josta saadaan säännöllisesti kerättyä yritysten tarpeita. Oppimisyhteisö lisää ja ylläpitää eri toimijoiden, kuten Stadin AO:n ja yritysten, yhteistyötä jakamalla kontakteja, tietoa ja hyviä käytänteitä. Hankkeen tavoitteena on kehittää ja nostaa hankkeeseen osallistujien osaamistasoa siten, että järjestetään työttömille työnhakijoille yritysten osaamistarpeista lähteviä digikoulutuksia.

Alojen oppimisyhteisössä työttömillä ja jatkuvan oppimisen näkökulmasta aliedustetuilla henkilöillä on mahdollisuus kehittää ammatillista osaamistaan. Koulutus- ja valmennustoimintaan osallistutaan pääsääntöisesti työkokeilun tai palkkatuen kautta. Oppimisyhteisöissä merkittävässä roolissa on yksilöllinen sosiaalinen tuki, mikä on ollut aikaisempien kokemusten valossa valtaosalle osallistujista edellytys työkokeilussa onnistumiselle, palkkatuella työskentelylle sekä siirtymisessä avoimille työmarkkinoille tai koulutukseen. Yksilön sosiaalisella vahvistumisella, itsetunnon vahvistumisella ja arkielämän taitojen kehittymisellä on merkittävä rooli yksilön tulevaisuuden kannalta. Ammatillisen osaamisen kehitys, yksilöllinen tuki ja sosiaalinen vahvistaminen ovat johtaneet hyviin tuloksiin ammatin valinnan osuvuuden tukemisen, ammatilliseen koulutukseen hakeutumisen ja osaamisen kehittämisen motivaation näkökulmista.

b) Matalan kynnyksen ryhmävalmennus

Stadin ammatti- ja aikuisopisto laajentaa matalan kynnyksen ryhmävalmennuksen toteuttamista ammatillisen koulutuksen hakeutumisen tukena. Ryhmävalmennusta on pilotoitu vuonna 2020 yhdessä TYP Helsingin kanssa. Palvelu on arvioitu kustannustehokkaaksi ja tulokselliseksi ammatinvalinnan osuvuuden tukemisen, ammatilliseen koulutukseen hakeutumisen ja opiskelumotivaation synnyttämisen näkökulmasta.

Ryhmävalmennuksen tavoitteena on

- vahvistaa oppijan tietoisuutta omista vahvuuksistaan, voimavaroistaan ja vaikuttamismahdollisuuksistaan
- auttaa henkilöä tunnistamaan oman kuntoutumisensa prosessin vaihe ja sen vaikutukset hänen tämänhetkiseen toimintakykyynsä
- edistää oppijan hyvinvointia ja arkea tukevaa, säännöllistä vuorokausiryhtmiä
- osallisuuden kokemuksen ja itsetuntemuksen vahvistuminen ja
- oman koulutus- tai työllistymispolun selkiytyminen.

10.11.2020

Kolmen kuukauden (3 kk) ryhmävalmennus on tarkoitettu henkilöille, jotka tarvitsevat yksilöllistä ohjausta sekä ryhmämuotoista tukea ja ohjausta arjenhallintaansa, vahvuuksiensa kartoittamiseen sekä jatkosuunnitelmien tekemiseen ja jotka kaipaavat tukea työelämä- ja koulutusvalmiuksien vahvistamiseen.

Yksilöllisten toimintakyvyn arviointien ja itsearviointien pohjana käytetään RUORI-arviointimenetelmää. RUORI on kansainväliseen ICF-luokitukseen perustuva toimintakykymittari, jonka avulla oppija voi yhdessä ohjaajan kanssa arvioida opiskelutaitojaan, motivaatiotaan ja soveltuvuuttaan tiettyyn tutkintoon tai koulutukseen. Voimavarakeskeisessä arvioinnissa pohditaan yhdessä myös erityisen tai vaativan erityisen tuen tarvetta mahdollisissa tulevaisuuden opinnoissa. RUORI-arvioinnin osa-alueita voidaan syventää esim. erityisen tuen tarpeen arvioinnin EIKKA-työkalupakin eri kategorioiden tehtävillä. Ennen ryhmäprosessin päättymistä laaditaan oppijan kanssa yhdessä kirjallinen loppuarviointi jatkosuunnitelmien tekemiseen. Ryhmätoiminnan loputtua toimintaterapeutti koostaa loppuraportin toteutuneesta prosessinkuvauksesta havaintoineen.

Hankkeessa toteutettavat palvelut edistävät työllisyyden kuntakokeilun kohderyhmän osaamista asiakaslähtöisellä tavalla sekä sujuvoittavat siirtymistä koulutukseen tai työelämään. Koulutus- ja työllisyyspolkuja rakennetaan yhteistyössä alueen yritysten kanssa. Helsingin kaupunki tekee työllisyyden kuntakokeilun asiakasohjauksessa sekä osaamis- ja koulutuspalvelujen koordinoinnissa tiiviisti yhteistyötä pääkaupunkiseudun muiden koulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen, kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

Haetaanko avustusta usean yhteisön hankkeeseen?

Ei

Yhteistyötahot

-

Muut keskeiset yhteistyökumppanit:

Seuraavat tahot ovat Helsingin kaupungin yhteistyökumppaneita ilman tälle hankkeelle aiheutuvia kustannuksia: Helsingin kuntakokeilun kokeiluorganisaatio, pääkaupunkiseudun kuntakokeiluverkosto, Uudenmaan ELY-keskus, Uudenmaan TE-toimisto.

Lisäksi tiivistä yhteistyötä tehdään työvoimapula-alayritysten kanssa mm. PEAB ja Helsingin yrityskeskus Newco.

Hankkeen arvioitu maantieteellinen laajuus:

Hankkeen toiminta sijoittuu Helsinkiin.

Hanke tukee kaupungin työllisyyden kuntakokeilua. Helsingin kaupunki tekee hankkeessa laajasti yhteistyötä alueen muiden koulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen sekä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Hankkeen tulosten levittämisessä hyödynnetään Stadin ammatti- ja aikuisopiston ja Helsingin kaupungin laajoja valtakunnallisia verkostoja.

Kohderyhmä:

Hankkeen kohderyhmä on sama kuin kuntakokeilulla. Hanke on suunnattu työttömille helsinkiläisille, jotka hyötyvät valmennuksesta ja / tai tuetusta työkokeilusta työllistymisen tai koulutukseen hakeutumisen tukena. Hanke pyrkii tavoittamaan etenkin osaamisen päivittämistä ja työelämän vaatimia jatkuvan oppimisen valmiuksia tarvitsevat henkilöt.

Koulutukset- ja valmennukset ovat avoimia TE-toimiston asiakkaille sekä henkilöille, jotka eivät ole rekisteröityneitä työnhakijoita, mutta kuuluvat muutoin hankkeen kohderyhmään.

Helsingin oppilaitosten tarjoamat työllisyyttä tukevat koulutuspalvelut pyritään hankkeessa saamaan Helsingin ja soveltuvilta osin koko pääkaupunkiseudun työllisyyspalvelujen asiakkaille.

Hanke palvelee Helsingin työllisyyskokeilun, Uudenmaan TE-toimiston sekä Espoon ja Vantaa-Keravan työllisyyskokeilun asiakkaiden ohjautumista työllistymistä tukeviin koulutusratkaisuihin. Hankkeen myönteiset kehitystulokset ovat monistettavissa myös muualla Suomessa.

Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden määrä (arvio):

Helsingissä kuntakokeiluun ohjattavien asiakkaiden määrä on arviolta 55 000.

- Hakeva työ yritysyhteistyössä ja työelämävalmennus: 4 valmentajaparia /100 asiakasta / vuosi. Yhteensä 400 asiakasta / vuosi.
- Koulutus- ja valmennuspalvelu: noin 50 asiakasta / vuosi / koulutusala. Yhteensä 200 asiakasta / vuosi
- Matalan kynnyksen ryhmätoiminta: noin 120 asiakasta / vuosi.
- Yritysyhteistyökumppanit koulutus- ja valmennuspalvelussa kolme / ammattiala, yhteensä 12.

Hankkeeseen osallistuvien vapaaehtoisten määrä (arvio):

Hankkeeseen ei osallistu vapaaehtoisia.

Miten hankkeen kohderyhmä osallistuu toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Hankkeiden palveluihin osallistuvilta asiakkailta kerätään palautetta toiminnan kehittämiseksi sekä hyödynnetään jo olemassa olevia malleja, kuten asiakaskuuntelut ja Stadin työtutka. Palveluja kehitetään työllisyyskokeilun ohjauksen näkökulmasta.

Aikataulu:

- Kevät 2021: Työllisyyskokeilun asiakasohjauksen käynnistyminen. Henkilöstön rekrytointi ja yrityskumppanuuksien tarkemmat yhteistyösuunnitelmat. Koulutus- ja valmennuspalvelujen tarjoaminen mm. ICT-alalla sekä matalan kynnyksen ryhmätoiminnan toteutusten aloitus. Hakevan toiminnan käynnistäminen yrityskumppanuuksissa.
- Syksy 2021: Hakevan toiminnan toteuttaminen yrityskumppanuuksissa, koulutus- ja valmennuspalvelun toteuttaminen, matalan kynnyksen ryhmätoiminnan toteuttaminen. Alojen laajennus puhtaus- ja kiinteistöpalveluihin, rakennusalaan ja kone- ja tuotantotekniikkaan.
- Vuonna 2022: Koulutus- ja valmennuspalvelun toteuttaminen, matalan kynnyksen ryhmätoiminnan toteuttaminen, hankkeen tulosten arviointi, menetelmien kytkeminen hankkeen jälkeen jatkuvaan toimintaan ja loppuraportointi.

Tulokset:

Hankkeessa toteutettavat koulutus- ja valmennuspalvelut lisäävät kohderyhmän osaamista ja tehostavat asiakasohjausta työttömän asiakaspalveluprosessissa koko työssäkäyntialueella. Ammatillisen koulutukseen hakeutuminen tehostuu ja hakeutumisen osuvuus sekä koulutusten läpäisy paranevat hakevan työn sekä koulutus- ja valmennuspalvelun tuloksena. Osaavan työvoiman saatavuus paranee. Alueen työelämälähtöinen koulutustarjonta vahvistuu ja täydentää kuntakokeilun asiakkaille tarjottavia palveluita.

Koulutus- ja valmennuspalvelut ovat kiinteä osa kuntakokeiluiden työnhaun ohjaus- ja neuvontapalvelua, päällekkäiset koulutustoiminnot vähenevät ja työnhakijan väylät koulutukseen ohjautumiseksi selkiytyvät. Osaamista kehittävä jatkuvan oppimisen palveluekosysteemi on luotu ja koulutustarpeita tunnistetaan oppija- ja yrityslähtöisesti. Täydentävät palvelut (esim. sote) ovat tiiviimpi osa työnhakijan koulutuspainotteista

10.11.2020

palveluprosessia. Tehty kehitystyö palvelee koko työssäkäyntialueen palveluohjauksen tehostumista. Työnhakijoiden ja työnantajien kohtaanto paranee osuvien koulutus- ja valmennuspalvelujen ml. hakeva toiminta seurauksena.

Hanke luo uusia ja laajentaa palveluja helsinkiläisille työttömille ja yrityksille. Hankkeen palvelut nopeuttavat työllistymistä tai koulutukseen siirtymistä, jolloin tarve työllistymistä edistäville monialaisille yhteispalveluille myöhemmin vähenee. Tutkimusten mukaan työllistyminen vaikeutuu työttömyyden pitkittyessä. Hankkeen seurauksena pitkäaikaistyöttömien määrä vähenee ja kohderyhmän työllistymistä edistävä osaaminen paranee. Hankkeen toimenpiteet lisäävät osaavan työvoiman saatavuutta työvoimapuolaloilla.

Hankkeessa luodaan jatkumo eri ohjaus- ja neuvontapalveluista koulutus- ja valmennuspalveluun. Tuotettavat koulutus- ja valmennuspalvelut tukevat asiakkaita osaamisen hankkimisessa sekä siirtymisessä työelämään tai koulutukseen. Hankkeessa kehitettäviä palveluita on mahdollista levittää valtakunnallisesti. Kuntakokeilun kautta hankkeen palvelut integroituvat osaksi työnhakijoille tarjolla olevaa yhteensovitettua alueellista palveluvalikkoa.

Tulosten hyödyntäminen:

Tuotetut koulutus- ja valmennuspalvelut vahvistavat osaamis- ja koulutuspalvelujen verkostoa, kun ne rakennetaan tiiviisti osana alueen työvoima- ja yrityspalvelua. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa ja Helsingin työllisyyskokeilussa löydettyjä hyviä käytänteitä levitetään Uudenmaan TE-toimistoon ja muille kokeilualueille. Koulutustarjonta kytketään osaksi valtakunnallista opintopolku.fi sekä alueellista jatkuvan oppimisen palveluverkostoa. Kehittyvät palvelut tukevat työllisyyskokeilun jälkeistä pysyvää työvoimapolitiikan palvelurakennetta.

Hankkeessa luodut palvelut juurrutetaan osaksi Helsingin kaupungin ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston pysyvää toimintaa. Hankkeen aikana kehitetty palvelupolun jatkumo eri ohjaus- ja neuvontapalveluista koulutus- ja valmennuspalveluun on osa työttömien palveluohjauksena. Hankkeen palvelut ovat osa kuntakokeilussa yhteen sovitettavaa palvelutarjontaa.

Mitä tiedonkeruumenetelmiä / mittareita tullaan käyttämään hankkeen tulosten osoittamiseksi?

Hankkeen etenemistä arvioidaan säännöllisesti ja toimenpiteitä tarkennetaan hankkeen aikana tehdyn arvioinnin pohjalta. Arviointikäytännöt sovitaan hanketoiminnan alussa. Hankkeessa käytetään sekä määrällisiä että laadullisia mittareita.

Keskeinen mittari on asiakkaiden siirtyminen työttömyydestä tuotettuihin koulutus- ja valmennuspalveluihin ja työhön. Siirtymiä seurataan URA-järjestelmästä. Lisäksi tulosten arvioinnissa hyödynnetään koulutuksen järjestäjän palaute- ja itsearviointimenetelmiä osana laadunhallintajärjestelmää.

Määrällisinä mittareina toimivat koulutus- ja valmennuspalvelujen käyttöaste. Lisäksi määrällisiä mittareita ovat eri koulutus- ja valmennuspalvelujen ja toimintojen asiakasmäärät, yritysysteistyökumppaneiden määrä, toteutuneiden työkokeilujen määrä, hankkeen järjestämien tilaisuuksien määrä sekä asiakkaista työelämään tai koulutukseen siirtyneiden määrä. Laadullisina mittareina toimivat hankkeen asiakkaiden työllistymisen tai koulutukseen siirtymisen nopeutuminen, hankkeen tavoitteena olevien palvelujen syntyminen sekä asiakas- ja käyttäjäpalaute.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin hakukohtaisiin myöntöperusteisiin?

Hankkeessa tuotetut palvelut ja siihen liittyvä yhteistyö palvelee kuntakokeiluun syntyvää työllisyyden ja jatkuvan oppimisen ekosysteemiä. Hankkeessa tuotetut koulutus- ja valmennuspalvelut ovat yksi toimenpide kuntakokeilun asiakasryhmien palveluprosessin kehittämistä osaamisen palveluiden osalta.

Palveluissa kehitetään työnhakijoiden ohjauspalvelua siten, että työnhakijat ohjautuvat nykyistä tehokkaammin osaajapula-aloille. Tuotettavat koulutus- ja valmennuspalvelut ovat jo valmiiksi pilotoituja ja niiden kustannustehokkuus on osoitettavissa. Lisäksi yhteistyöhön sitoutuneiden yritysten kanssa on jaettu yhteinen kehittämisintressi.

Hankkeessa tuotettu koulutus- ja valmennuspalvelut lisäävät kohderyhmän osaamista ja sujuvoittavat siirtymistä työelämään tai koulutukseen. Puutteellinen osaaminen ja heikko koulutustausta ovat merkittäviä työllistymisen esteitä. Kohderyhmälle ei ole tällä hetkellä riittävästi joustavia, koulutukseen ja työelämään valmentavia ja osaamista kehittäviä palveluja.

Stadin ammatti- ja aikuisopistolla on usean vuoden kokemus ammatilliseen koulutukseen valmentavista, oppijoiden motivaatiota ja valmiuksia lisäävien palveluiden tuloksellisesta sekä innovatiivisesta tuottamisesta sekä asiakkaiden valmennuksesta yrityksissä. Vuonna 2019 keskimäärin 80% em. palveluihin osallistuneista jatkoi opintoja tai työllistyi. Stadin ammatti- ja aikuisopisto on myös tunnettu maahanmuuttajien osaamiskeskuksen toiminnasta.

10.11.2020

Yritysyhteistyöverkostoa rakennetaan etenkin työvoimapula-aloille. Yhteistyöverkoston rakentamisessa hyödynnetään Stadin ammatti- ja aikuisopiston ja Helsingin kaupungin monipuolisia kumppanuuksia. Yrityksille suunnattu rekrytointipalvelu helpottaa yritysten rekrytointiprosessia ja osaavan työvoiman saatavuutta.

Helsingin kaupunki on kokenut ja osaava hanketoimija. Kaupungin eri hankkeet muodostavat kokonaisuuden, joka vahvistaa kaupungin toimijoiden osaamista edelleen. Stadin ammatti- ja aikuisopiston vahvuuksia ovat monipuolinen palvelutarjonta sekä vahva osaaminen innovatiivisten toimintatapojen ja koulutuspalveluiden kehittämisessä. Hankkeen palveluissa hyödynnetään Stadin AO:n henkilöstön laajaa ja monipuolista osaamista. Hankkeessa kehitetyt palvelut nivoutuvat osaksi Helsingin kaupungin työllisyydenhoidon palvelutarjontaa.

Hankkeen vaikuttavuutta seurataan kuvatuilla määrällisillä ja laadullisilla mittareilla. Hankkeessa kehitettyjä palveluita, malleja ja toimintatapoja on mahdollista laajentaa omassa toimintaympäristössä sekä levittää valtakunnallisesti.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin, ministeriöstä myönnettävien avustusten yleisiin perusteisiin?

- Hankkeen koulutus- ja valmennuspalvelut sekä muut toimenpiteet edistävät yhdenvertaisuutta ja osallisuutta koulutukseen tai työelämään sekä ennaltaehkäisevät syrjäytymistä.
- Helsingissä on suuri tarve lisätä matalan kynnyksen osaamista kehittäviä palveluita.

Luvattoman ulkomaisen työvoiman käyttö:

Helsingin kaupunki ei käytä luvattonta ulkomaista työvoimaa. Helsingin kaupunki ei ole saanut rangaistusta luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä tai maahanmuuttoviraston seuraamusmaksuja laittomasti maassa olevien palkkaamisesta.

Talousarvio:

Hankkeen talousarvio on yhteensä 1 152 222 €.

Henkilöstökulut	1 077 222 €
Toimitilakulut, jotka aiheutuvat hankkeesta	50 000 €
Ulkopuoliset palvelut	15 000 €
Yleiskustannukset, markkinointi ja viestintä	10 000 €

Rahoitussuunnitelma kuvataan hankekokonaisuuden rahoitussuunnitelman yhteydessä.

1.3. TOIMIVA-hanke

Käyttötarkoitus / Hankkeen nimi:

TOIMIVA – perus- ja digitaitoja sekä toiminnallista suomen kielen koulutusta maahanmuuttajille

Lyhyt kuvaus käyttötarkoituksesta:

Hankkeessa järjestetään ja kehitetään maahanmuuttajille suunnattua perus- ja digitaitojen opetusta, toiminnallista suomen kielen koulutusta sekä luodaan digitaalista opetusmateriaalia luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen.

Haettavan avustuksen määrä:

327 671 euroa

Käyttöaika:

1.1.2021–31.12.2022

Tarvekuvaus:

Helsingin työväenopisto on pilotoinut heikot perustaidot omaavien maahanmuuttajien digikoulutusta ja -opastusta sekä toiminnallista suomen kielen koulutusta Opetushallituksen rahoittamassa Hakeva – digiyhteiskunnan perustaidot -hankkeessa, joka päättyy alkuvuodesta 2021. TOIMIVA-hanke jatkokehittää ja vakiinnuttaa toiminnan osaksi työväenopiston perustyötä.

Digitaalisen osaamisen merkitys kotoutumisessa on kasvanut yhteiskunnan palveluiden ja toimintojen muuttuessa yhä enemmän sähköisiksi. Maahanmuuttajien tietoisuus sähköisen asioinnin mahdollisuuksista voi kuitenkin olla vähäinen ja asiointi vaikeaa heikon suomen kielen ja puutteellisten digitaitojen vuoksi. Tästä syystä mm. valtakunnallinen Digi arkeen -neuvottelukunta on esittänyt, että digitukea tarjottaisiin myös maahanmuuttajien omalla kielellä ja että maahanmuuttajajärjestöjen osaamista hyödynnettäisiin neuvonnassa.

Osalla lukutaitokoulutusten opiskelijoista on oppimisvaikeuksia, joiden vuoksi opinnot eivät etene monista yrityksistä huolimatta. Näille opiskelijoille on tärkeää tarjota koulutusta, jossa he saavat erityistä tukea oppimisvaikeuksiinsa ja pääsevät kehittämään suullista suomen kielen taitoaan lukutaidon puutteista huolimatta. Toiminnallisen suomen kielen koulutuksen tavoitteena on keskittyä opiskelijoiden vahvuuksiin ja tarjota onnistumisen kokemuksia ja itseluottamusta, jotta opiskelija rohkaistuu käyttämään suomen kieltä arjen viestintätilanteissa. Kurssille on selkeä tarve ja kohderyhmä, ja syksyllä 2020 tehty kokeilu

on osoittanut, että kurssi edistää selvästi opiskelijoiden oppimista ja minäpystyvyyden kokemusta.

Luku- ja kirjoitustaidon opiskelijoiden osaamistasolle sopivaa, monipuolista digiopetusmateriaalia on tarjolla niukasti, ja se on verkossa hajallaan. Tästä syystä verkkotehtävien ja muun oppimateriaalin sekä suullisten ja toiminnallisten harjoitusten yhdistäminen lukutaidon ja digitaitojen oppimista mahdollisimman hyvin tukevaksi kokonaisuudeksi on tällä hetkellä haastavaa. Koska luku- ja kirjoitustaidon sekä toiminnallisen suomen kielen koulutuksen rooli vahvistuvat Helsingin työväenopistossa koko ajan, on yhä tärkeämpää tarjota opiskelijoille pedagogisesti tarkoituksenmukaisia ja aktiiviseen kansalaisuuteen kasvattavia oppimateriaaleja.

Työväenopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kehittämiskohteeksi on määritelty digisyrjäytymisen ehkäiseminen ja aliedustettujen ryhmien mukaan saaminen.

Hanke tukee Helsingin kaupunkistrategiaa 2017–2021 ennaltaehkäisemällä syrjäytymistä, edistämällä kotoutumista sekä sujuvoittamalla siirtymistä koulutukseen ja työelämään. Lisäksi hanke tukee Helsingin kaupungin työllisyyden kuntakokeilun kohderyhmän työllisyystavoitteita sekä työllistymistä edistävien toimintamallien kehittämistä.

Tavoitteet:

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa heikon koulutustaustan omaavien maahanmuuttajien perus- ja digitaitoja ja sitä kautta tukea heidän opiskelu- ja työllistymisvalmiuksiaan. Lisäksi tavoitteena on ennaltaehkäistä syrjäytymistä digitaalisista palveluista madaltamalla osallistumisen kynnyksiä ja parantamalla toimintojen saavutettavuutta.

TOIMIVA-hankkeen toteutustapa:

Hankkeessa järjestetään digiopetusta- ja opastusta 1 280 tuntia sekä toiminnallista suomen kielen koulutusta 1 200 tuntia. Lisäksi hankkeessa laaditaan digitaalista opetusmateriaalia luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen Itslearning-alustalle, joka otetaan käyttöön koko työväenopistossa.

a) Digiopetus ja –opastus:

- Järjestetään yhteensä 130 tuntia digileikkipuistotoimintaa. Digileikkipuistotoimintaa järjestetään lukujärjestyksen mukaan kaupungin leikkipuistoissa sekä muiden yhteistyöjärjestöjen ja -kumppaneiden tiloissa eri puolilla Helsinkiä. Matalan kynnyksen toiminta on avointa kaikille, mutta kohdennettu erityisesti leikkipuistossa sekä yhteistyökumppaneiden ja järjestöjen tiloissa käyville vieraskielisille

vanhemmille. Digileikkipuistoissa harjoitellaan arjen digitaitoja sekä suomen kieltä. Opastusta annetaan mm. Wilman, HSL-reittioppaan, verkkopankin ja Googlen sovellusten käyttöön sekä Kelan, Helsingin kaupungin ja HUS:n terveydenhoidon sähköiseen asiointiin. Toiminnasta tehdään monikieliset markkinointivideot sekä monikieliset, painetut esitteet. Monikieliset videot ja esitteet parantavat palvelun saavutettavuutta kohderyhmissä, joissa suomen kielen taito on heikko.

- Järjestetään monikielistä digiopastusta yhteensä 400 tuntia, noin 6–9 tuntia viikossa eri puolilla Helsinkiä työväenopiston omissa toimipisteissä, kirjastoissa ja erilaisissa tapahtumissa. Monikielisen digiopastuksen pääkielinä ovat englanti, venäjä ja arabia, mutta tarvittaessa opastusta järjestetään myös muilla kielillä. Digiopastus on avointa kaikille ja sitä annetaan tietokoneen, tabletin, älypuhelimien ja pilvipalveluiden käytössä sekä verkkoasiointissa. Toimintaa markkinoidaan omakielisesti ohjaajien toimesta eri kieliryhmissä. Lisäksi toiminnasta tehdään omakieliset esitteet, mikä lisää palvelun tunnettuutta ja saavutettavuutta eri kieliryhmässä.
- Järjestetään yhteistyössä maahanmuuttajatyötä tekevien järjestöjen kanssa yhteensä 200 tuntia digitaitokoulutusta. Sisältö räätälöidään yhteistyössä järjestöjen kanssa ja kohderyhmän tarpeet huomioiden.
- Järjestetään **kotivanhempien digitaito-opetusta** yhteensä 200 tuntia kotivanhempien suomen kielen alkeiskursseille osallistuville opiskelijoille, 4 x 3 tuntia ryhmää kohden. Opetuksessa harjoitellaan arjen digitaitoja ja sillä taataan, että jokainen alkeisryhmään osallistunut saa opetusta suomen kielen lisäksi myös digiperustaidoissa.
- Järjestetään **arabian- ja somalinkielisten vertaisryhmien perustaitoja edistävää pajatoimintaa** yhteensä 350 tuntia, 6–10 tuntia viikossa ryhmien tarpeiden mukaan esim. digitaidoissa, matematiikassa, kädentaidoissa ja suomen kielessä.

b) Toiminnallinen suomen kielen koulutus:

- Järjestetään **toiminnallista suomen kielen koulutusta** yhteensä 1 200 tuntia. Toiminnallista suomen kielen koulutusta toteutetaan neljä lukukauden mittaista kurssia, joilla opetusta on 16 tuntia viikossa. Yhden kurssin laajuus on noin 270–320 tuntia. Koulutus on suunnattu maahanmuuttajille, joiden luku- ja kirjoitustaidon opinnot eivät ole yrityksistä huolimatta edenneet ja joiden on tarkoituksenmukaista keskittyä suullisen kielitaidon vahvistamiseen.

- Koulutuksen tavoitteena on rohkaistua puhumaan suomea aktiivisesti omalla taitotasollaan sekä vahvistaa opiskelijoiden kykyä toimia mahdollisimman itsenäisesti tavallisimmissa vuorovaikutus- ja asiointitilanteissa.
- Oppimista edistetään kokeilevasti esim. draaman, kotitalouden, musiikin, kuvataiteen, sanataiteen tai liikunnan menetelmin. Opetus toteutetaan yhdistämällä siihen sopivia retkiä, vierailuja ja liikkumista kaupungilla. Digitaitoja kehitetään hyödyntämällä mobiililaitteita aktiivisesti opiskelussa ja opastamalla käyttämään tärkeimpiä sovelluksia ja sivustoja. Opiskelijat saavat myös erityisopettajan tukea ja opinto-ohjausta. Koulutuksen lopussa opiskelijoiden kanssa laaditaan henkilökohtainen jatkosuunnitelma.

c) Digitaalisen opetusmateriaalin laatiminen:

- Luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen laaditaan **digitaalista opetusmateriaalia** Itslearning-alustalle. Materiaalia hyödynnetään osana lähiopetusta, oppituntien ulkopuolella tapahtuvassa itsenäisessä opiskelussa ja etäopetuksessa. Tavoitteena on luoda luku- ja kirjoitustaidon opiskelijoiden digitaitoja kehittävä ja itsenäiseen työskentelyyn innostava materiaalikokonaisuus, jossa oppimisalustalle koottu oppimisympäristö sekä lähi- ja etäopiskeluun tarkoitettu tulostettava materiaali tukevat toisiaan.
- Oppimateriaalikokonaisuuden laadinnassa huomioidaan Opetushallituksen *Vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelmasuositus (2017)* sekä aiempi *Aikuisten maahan muuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen opetussuunnitelman perusteet (2012)*. Opetusmateriaali etenee johdonmukaisesti kirjaimittain, äänneittäin sekä teemoittain ja kehittää sekä kielitaidon eri osa-alueita että oppimistaitoja ja -valmiuksia sekä opiskelijoiden itsearviointitaitoja. Materiaali jäsentyy kielitaidon eri osa-alueiden, kirjain-äänne -harjoittelujaksojen sekä opetussuunnitelmassa mainittujen aihepiirien mukaan. Esimerkiksi a-kirjaimesta ja äänneestä olisi alustalla neljä tehtäväkokonaisuutta: puhuminen, kuullun ymmärtäminen, kirjoittaminen ja tekstin ymmärtäminen, samoin esimerkiksi ruoka-temasta. Mahdollisia tehtävätyyppejä Itslearningissa ovat muun muassa kuvan ja sanan yhdistämisharjoitukset ja monivalintatehtävät. Alusta mahdollistaa tehtävien automaattisen tarkistuksen sekä välittömän palautteen myös itsenäisesti opiskeltaessa.
- Rinnakkain digiopetusmateriaalin kanssa laaditaan tulostettava, oppikirjamainen materiaali.

10.11.2020

Digitaalisen luku- ja kirjoitustaidon opetusmateriaalin laatiminen on laaja ja pedagogisesti merkittävä kehityshanke, joka hyödyntää koko luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen alaa. Hankkeessa tehty materiaali on muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten vapaasti käytettävissä.

Oppimateriaalikonaisuuden ensimmäinen version toteuttaa projektisuunnittelija yhteistyössä Helsingin työväenopiston luku- ja kirjoitustaidon tiimin työntekijöiden kanssa. Jatkossa kehitystyöhön osallistetaan työväenopiston kaikki luku- ja kirjoitustaidon opettajat.

Haetaanko avustusta usean yhteisön hankkeeseen?

Ei

Yhteistyötahot ja yhteistyötahojen Y-tunnus:

-

Muut keskeiset yhteistyökumppanit:

Helsingin kaupungin varhaiskasvatus / leikkiopistotoiminta, oppilaitokset, kirjastot, Stadin ammatti- ja aikuisopiston lukupalveluohjaus, maahanmuuttopalvelut, TE-toimisto, järjestöt ja yhteisöt. Yhteistyötä tehdään erityisesti asiakasohjauksessa.

Hankkeen arvioitu maantieteellinen laajuus:

Helsingin kaupunki

Kohderyhmä:

Hankkeen kohderyhmä on heikon koulutustaustan omaavat maahanmuuttajat, erityisesti työvoiman ulkopuolella olevat kotivanhemmat.

Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden määrä (arvio):

Hankkeeseen osallistuu yhteensä 990 henkeä: digileikkiopistot 200, monikielinen digiopastus 400, järjestöjen digikoulutus 50, kotivanhempien digiopetus 150, vertaisryhmien pajat 150 ja toiminnallinen suomen kielen koulutus 40.

Hankkeeseen osallistuvien vapaaehtoisten määrä (arvio):

Hankkeeseen ei osallistu vapaaehtoisia.

Hankkeen kohderyhmän osallistuminen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin:

Hankkeen toimintojen suunnittelussa on huomioitu Hakeva-hankkeessa opiskelijoilta ja yhteistyökumppaneilta saatu palaute sekä hankkeesta saadut kokemukset siitä, miten digiopetuksen ja -opastuksen sekä toiminnallisen suomen kielen koulutuksen kohderyhmät saavutetaan ja miten opetus ja opastus kannattaa järjestää, jotta se on opiskelijoille motivoivaa.

Digiopetukseen ja -opastukseen rekrytoidaan tuntiopettajia, jotka pystyvät antamaan opetusta kohderyhmän kielellä/kielillä ja joilla on kulttuurista osaamista eri kieliryhmien opettamisesta. Kurseilta kerätään opiskelijapalaute, jota hyödynnetään seuraavan kurssin suunnittelussa ja toteutuksessa.

Aikataulu:

12/2020—01/2021	Henkilöstörekrytointi, toiminnan suunnittelu.
02/2021—05/2020	Koulutusten järjestäminen.
06/2021—08/2021	Väliarviointi, seuraavan lukuvuoden toiminnan suunnittelu.
09/2021—05/2022	Koulutusten järjestäminen.
01/2022—12/2022	Luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen digiopetusmateriaalin laatiminen
06/2022—08/2022	Väliarviointi, syyslukukauden toiminnan suunnittelu.
09/2022—12/2022	Koulutusten järjestäminen, tulosten arviointi, menetelmien jalkauttaminen, loppuraportointi.

Tulokset:

Hankkeen tuloksena

- Suurempi määrä vieraskielisiä helsinkiläisiä pääsee digitaitojen opetuksen ja opastuksen sekä suomen kielen koulutuksen piiriin.
- Heikon koulutustaustan omaavien vieraskielisten helsinkiläisten digitaidot, kansalaistaidot ja suomen kielen taito vahvistuvat ja edellytykset opiskeluun ja työllistymiseen paranevat.
- Toiminnallisen suomen kielen koulutuksen opiskelijoiden suullinen suomen kielen taito ja kyky käyttää kieltä itsenäisesti arjen vuorovaikutus- ja asiointitilanteissa vahvistuu.
- Luku- ja kirjoitustaidon opetuksessa on käytettävissä laadukas ja monipuolinen digitaalinen opetusmateriaali, joka on myös tulostettavissa.

Tulosten hyödyntäminen:

Hankkeessa kehitetyt toimintamallit jalkautetaan osaksi Helsingin työväenopiston järjestämää tietotekniikan ja median sekä suomi toisena kielenä ja luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Työväenopisto järjestää vuosittain tietotekniikan ja median opetusta noin 11 000 tuntia eli 700 kurssia. Kursseille osallistuu 9 000 opiskelijaa. Suomi toisena kielenä ja luku- ja kirjoitustaidon opetusta järjestetään noin 13 000 tuntia eli 160 kurssia, joille osallistuu 3 000 opiskelijaa.

Hankkeen tuloksista tiedotetaan myös muita vapaan sivistystyön opetuksen järjestäjiä. Hankkeessa laadittava luku- ja kirjoitustaidon digiopetusmateriaali jaetaan muille vapaan sivistystyön oppilaitoksille vapaasti käytettäväksi.

Mitä tiedonkeruumenetelmiä / mittareita tullaan käyttämään hankkeen tulosten osoittamiseksi?

Määrällisinä mittareina ovat hankkeen koulutusten ja muiden toimintojen osallistujamäärä.

Laadullisina mittareina koulutuksista saatu palaute, tavoitteena olevien toimintojen ja palvelujen syntyminen sekä toimintojen jalkautuminen osaksi työväenopiston perustoimintaa.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin hakukohtaisiin myöntöperusteisiin?

- Hankkeessa järjestetään lyhytkestoista, tutkintoon johtamatonta digi- ja perustaitojen koulutusta, jolla vahvistetaan heikon koulutustaustan omaavien maahanmuuttajien osaamista ja edistetään kohderyhmän opiskelu- ja työllistymisvalmiuksia sekä osallisuutta yhteiskuntaan.
- Hankkeen toimenpiteet ennaltaehkäisevät digisyrjäytymistä madaltamalla osallistumisen kynnystä ja parantamalla toimintojen saavutettavuutta muun muassa omakielisen ja jalkautuvan opastuksen ja opetuksen kautta.
- Hankkeessa laadittavalla digiopetusmateriaalilla tuetaan luku- ja kirjoitustaidon koulutuksissa olevien opiskelijoiden luku- ja kirjoitustaidon, suomen kielen ja perusdigitaalisten taitojen kehittymistä ja opiskelua sähköisessä oppimisympäristössä. Laadukas, monipuolinen ja selkeä materiaali motivoi opiskelijoita myös itsenäiseen opiskeluun.
- Hankkeen kohderyhmille järjestetään myös muuta, hankkeen ulkopuolista suomen kielen ja luku- ja kirjoitustaidon koulutusta, jota hankkeessa järjestettävä digi- ja perustaitojen opetus tukevat ja johon hankkeen toimintoihin osallistuvia ohjataan heidän tarpeidensa mukaan. Osallistujia ohjataan myös muihin oppilaitoksiin hakeutumisessa.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin, ministeriöstä myönnettävien avustusten yleisiin perusteisiin?

- Hankkeessa järjestettävä digi- ja perustaitojen koulutus ja muut toimenpiteet edistävät maahanmuuttajataustaisten kaupunkilaisten yhdenvertaisuutta ja osallisuutta sekä ennaltaehkäisevät digisyrjäytymistä.
- Helsingissä on suuri tarve lisätä suomen kielen koulutusta ja matalan kynnyksen suomen kielen osaamista kehittäviä palveluja. Helsingin koko väestöstä vieraskielisiä oli vuoden 2019 alussa 16 prosenttia (noin 103 000 henkilöä) ja vuoteen 2035 mennessä vieraskielisen väestön määrän ennustetaan kasvavan 26 prosenttiin.

Luvattoman ulkomaisen työvoiman käyttö:

Helsingin kaupunki ei käytä luvatonta ulkomaista työvoimaa. Helsingin kaupunki ei ole saanut rangaistusta luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä tai maahanmuuttoviraston seuraamusmaksuja laittomasti maassa olevien palkkaamisesta.

Talousarvio:

Hankkeen talousarvio on yhteensä 364 079 €

Henkilöstökulut 352 579 €:

- projektipäällikkö 13 % työaika
- projektisuunnittelija 100 % työaika
- digiopetusmateriaalin projektisuunnittelija 25 % työaika
- erityisopettaja 25 % työaika
- opinto-ohjaaja 40 % työaika
- suomen kielen, taito- ja taideaineiden tuntiopettajia

Ulkopuoliset palvelut 9 000 €

- markkinointi ja viestintä
- henkilöstökoulutus

Muut kulut 2500 €

Rahoitussuunnitelma kuvataan hankekokonaisuuden rahoitussuunnitelman yhteydessä.

3.1. ENNAKOIVA-hanke

Lyhyt kuvaus käyttötarkoituksesta / Hankkeen nimi:

Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen hankkeita, kohderyhmiä ja tarpeita ei voida nykytilassa riittävästi suhteuttaa työnhakijoiden ja työnantajien tarpeisiin. Tietojen tuottaminen vaatii merkittävää tutkimustaustaan kytkeytyvää osaamista, jonka mahdollistamiseksi rekrytoimme kokonaishanketta koordinoivan henkilön sekä työnhakijoiden ja työnantajien palvelutarpeita koulutuksen järjestäjille kartoittavan tutkijaresurssin. Hankkeen tavoitteena on erityisesti pääkaupunkiseudun kuntakokeilujen ja TE-hallinnon yhteistyöverkoston laajentaminen ja tietotuotannon lisääminen kaikkien näiden toimijoiden tarpeisiin.

Hankkeessa koottua tietoa hyödynnetään seudun työvoimakoulutusten ja muiden, esimerkiksi kuntakokeilukuntien työllisyyspalveluiden, tehokkaassa suuntaamisessa.

Haettavan avustuksen määrä:

299 997 euroa

Käyttöaika:

1.3.2021–30.6.2023

Tarvekuvaus:

Vaikka ennakointityöhön liittyvää kehitystyötä tehdään nykyisin lukuisten eri viranomaisten toimesta, TE-hallinnon Uran ja muiden työnantajapalveluiden asiakastietorekisterien ristiintaulukointi on nykytilassa erittäin vaikeaa.

Nykytilassa Uudenmaan TE-hallinnon hankintatyössä tehdään työvoimapolitiittinen harkinta sekä työnhakijatasolla että työnantajatasolla, ja palveluhankintaa ohjaa ELY-keskuksen tutkijaresurssin vuosittain laatima työvoimakoulutuksen linjauspaperi, joka on hyvin kattava ja suhteutetaan aina edellisvuosien hankintaan, käytössä olevaan rahoitukseen ja valtakunnalliseen sekä alueelliseen työmarkkinatilanteeseen. Toiminnassa on kuitenkin vielä paljon kehitettävää, jotta voimme tuottaa entistä laadukkaampaa ja yhtenäistä käsitystä / tietovarantoa ammattialojen osaamistarpeiden nykytilasta ja kehityssuunnista.

Nykyisin jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen hankkeiden kohderyhmiä ei voida määrittää tätä mm. TE-hallinnon hankintatyön tietoa hyödyntäen. Palveluita ja niiden kohderyhmiä ei suhteuteta nykyisin jo tarjolla olevaan palveluvalikoimaan, työnhakijoiden osaamisen kehittämistarpeisiin tai työnantajien osaamistarpeisiin riittävällä tasolla.

Oppilaitosten ja muiden toimijoiden ennakointityö nojautuu laadulliseen yritysysteistyöverkoston, mutta palvelutuotantoa ei voida riittävästi tukea tilastotiedoilla. Helsingin, Espoon, Vantaan ja Keravan kaupungit kehittävät parhaillaan yhteistyössä Uudenmaan TE-hallinnon kanssa työllisyyden kuntakokeilujen tarpeisiin koulutuspainotteista palvelutietovarantoa ja palvelumanuaalia. Kevään 2021 aikana valmistuva työkalu tarjoaa pääkaupunkiseudun kuntakokeiluille:

1. Seudun työnhakija-asiakkaille monialaisen palveluvalikoiman työllistymisen polulla yhdestä sijainnista;
2. Kuntakokeilujen ja TE-hallinnon ohjaustyötä tekeville asiantuntijoille palvelukuvaukset ja niiden taustalla olevat prosessiohjeet asiakkaiden tehokkaaksi ohjaamiseksi työllistymistä edistäviin monialaisiin palveluihin;
3. Seudun oppilaitoksille mahdollisuuden tuoda työllistymistä edistävät koulutuspalvelunsa osaksi kuntakokeilujen ja TE-toimiston palveluvalikoimaa, jolloin kuntakokeilut voivat myös vastata Ura-rekisteritietoja hyödyntäen asiakasohjauksesta seudun työllistymistä edistäviin koulutuspalveluihin.

Prosessissa tarkentuva pääkaupunkiseudun työllistymistä edistävien monialaisten palveluiden palveluvalikoima synnyttää työllisyyden kuntakokeilujen aikana ehyen kokonaisuuden. Kokonaisuutta voidaan hyödyntää selkiytettäessä työllisyyttä edistävien koulutuspalvelujen tuotantoa sekä suunnattaessa tulevia esim. jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen hankkeita pääkaupunkiseudun asiakkaille.

Tavoitteet:

Hankkeessa tuodaan työnhakijoiden osaamiseen ja työnantajien tarpeisiin liittyvät tiedot tarkentuvan nykyisen palveluvalikoiman rinnalle. Hankkeen päätavoitteena on tuottaa tiedolla johtamisen kokonaisuus, jossa em. prosessissa tiivistyvät tiedot tuottavat riittävästi tietoa seudun työllistymistä tukevien koulutuspalvelujen kehittämiseksi.

Hankkeessa kehitetään luokittelukeinot osaamiskysynnälle, mikä tukee osaltaan myös valtakunnallista ennakointityötä. Ennakointiin ja digitaalisiin alustoihin liittyvää kehittämistyötä tehdään paljon myös muualla ja hankkeen avulla nämä toiminnot tuodaan yhteen siten, että nämä muodostavat kokonaisuuden sekä Uudellamaalla että valtakunnallisestikin (esim. työmarkkinatori). Hankkeessa mietitään yhteistyössä Uudenmaan TE-toimiston ja ELY-keskuksen kanssa ratkaisut, miten hankkeessa kehittyviä osaamiskysynnän luokittelukeinoja voitaisiin soveltaa alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Pääkaupunkiseudun kuntakokeilut tarjoavat erinomaiset edellytykset työnantajapalveluiden sekä kuntakokeilujen ja oppilaitosten yhteistyön tiivistämiselle. Kuntakokeiluissa Ura-asiakastietojen osaamisen kehittämistarpeita tarkennetaan mm. kaupunkien koulutusneuvonnan ja opinto-ohjauksen tuomilla kattavilla asiantuntija-arvioinneilla. Pääkaupunkiseudun työnantajapalveluiden yhteistyössä myös selvittämään mahdollisuuksia siihen, miten saadaan kirjattua palvelutarpeita yhteiseen asiakastietojärjestelmään.

Kuntakokeilujen kokonaisuudessa pyritään pitkän aikavälin tavoitteena siihen, että Ura-järjestelmän ja - palvelun kehityksestä riippuen - mahdollisesti myös Työmarkkinatorin työnhakija- ja työnantajatiedot ovat kootusti yhdessä sijainnissa ja niitä voidaan tehokkaasti hyödyntää osaamisen kehittämispalveluiden tarpeen tunnistamiseen.

ENNAKOIVA-hankkeen toteutustapa:

Helsingin kaupungin kokonaishanketta koordinoiva päällikkö ja tutkijaresurssi toimivat tiiviissä yhteistyössä pääkaupunkiseudun kaupunkien palvelutuotannon, TE-hallinnon palvelutuotannon ja työvoimakoulutusten suuntaamisen sekä oppilaitosten koulutusten ja hankkeiden kanssa. Hanke on tiiviisti yhteydessä pääkaupunkiseudun yrityspalveluihin ja kuntakokeiluihin sekä Työmarkkinatorin kehitykseen ja sen kehityksen tarpeisiin.

Hankkeen tieto palvelee ELY-keskuksen työvoimakoulutusten suuntaamista, seudun oppilaitosten hankkeiden valmistelua sekä seudun kaupunkien työllisyyttä edistävää palvelutuotantoa.

Hankkeen tuottama tieto tukee osaltaan Uudenmaan jatkuvan oppimisen hanketta (esim. ELY-keskuksen työvoimakoulutusten suuntaamista, seudun oppilaitosten hankkeiden valmistelua sekä kaupunkien työllisyyttä edistävää palvelutuotantoa). Hankkeen henkilöstö tuottaa yhteistyössä Uudenmaan jatkuvan oppimisen verkoston kanssa seudun työllistymistä edistävien palvelujen ja etenkin koulutuspalvelujen tuottajille tietoa siitä, minkälaisia ja mille kohderyhmille suunnattuja jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen palveluita alueelle tulisi tuottaa.

Kehitystyötä tehdään suhteessa rinnalla kehittyvään pääkaupunkiseudun koulutuspainotteiseen palvelutietovarantoon ja -manuaaliin, mikä mahdollistaa työnhakijoiden ja työnantajien osaamisen kehittämisen tarpeiden sanoittamisen suhteessa olemassa olevaan palveluvalikoimaan. Näin vältetään päällekkäisten palvelujen tuottamiselta ja selkiytetään työnhakijoilla tarjolla olevaa palveluvalikoimaa.

Pääkaupunkiseudun palvelumanuaalin kehitystyö tukee TE-hallinnon Työmarkkinatori-järjestelmän kehittymistä. Palvelutietovarantoon keväällä 2021 vietävät tiedot ovat suoraan

10.11.2020

myös vietävissä sellaisenaan Työmarkkinatorin palveluvalikoimaan heijastepintoja hyödyntäen (suomi.fi tai vaihtoehtoinen malli Työmarkkinatorin tekemistä valinnoista riippuen). TE-hallinnon näkökulmasta koulutuspalvelut eivät kuitenkaan ole Työmarkkinatorin tavoitteissa keskiössä, jolloin syntyy myös tarve kokonaisvaltaisen palveluvalikoiman kartoittamiseksi Työmarkkinatorista riippumatta. Pääkaupunkiseudun kokeilujen tavoite on tarjota keskitettyä ohjausta kaikkiin alueen työllistymistä edistäviin koulutuksiin.

Haetaanko avustusta usean yhteisön hankkeeseen?

Ei

Yhteistyötahot ja yhteistyötahojen Y-tunnus

-

Muut keskeiset yhteistyökumppanit:

Uudenmaan ELY-keskus, Uudenmaan TE-toimisto,
Espoon kaupunki, työllisyyskokeiluvalmistelu, oppilaitosverkostoinen,
Helsingin kaupunki, työllisyyskokeiluvalmistelu, oppilaitosverkostoinen,
Stadin ammatti- ja aikuisopisto

Pääkaupunkiseudun oppilaitokset, joiden kanssa alueen työllisyyskokeilualueet ovat tehneet yhteistyötä jo kevään OKM-hankekierroksen yhteydessä.

Hankkeen arvioitu maantieteellinen laajuus:

Pääkaupunkiseudun työssäkäyntialue

Kohderyhmä:

Hankkeessa kerättävä tieto tukee pääkaupunkiseudun työnhakijoiden koulutuspainotteisen palveluvalikoiman kehittymistä.

Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden määrä (arvio):

1 tutkija ja 1 hankekokonaisuutta koordinoiva projektipäällikkö.

Hankkeeseen osallistuvien vapaaehtoisten määrä (arvio):

Ei vapaaehtoisia.

Miten hankkeen kohderyhmä osallistuu toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin:

Hankkeessa kerätään tietotarpeita alueen koulutuksen ja muiden työllisyyttä edistävien palveluiden järjestäjiltä.

Aikataulu:

12/2020–02/2021	Henkilöstökrytyinti, toiminnan suunnittelu yhteistyökumppaneiden kanssa.
03/2021–05/2020	Tutkimuksellinen hankesuunnitelma
06/2020–06/2023	Tietotuotanto pääkaupunkiseudun työllistymistä edistävien palveluiden tuottajien verkoston tarpeisiin.

Tulokset:

Hankkeen tuloksena vaikutetaan nykyisiin ja Työmarkkinatorin tuomiin mahdollisuuksiin kartoittaa työnhakijoiden ja työnantajien palvelutarpeet suhteessa olemassa olevaan koulutuspainotteiseen työllistymistä edistävään palveluvalikoimaan.

Hanke tukee kaikkia seudun jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen hankkeita auttaessaan näitä kartoittamaan palveluilleen tarkoituksenmukaiset kohderyhmät suhteessa jo olemassa olevaan palveluvalikoimaan.

Hankkeen ansiosta palveluvalikoima kehittyy ja se sanoitetaan suhteessa työnhakijoiden osaamisen kehittämisen ja työnantajien palvelutarpeisiin.

Tulosten hyödyntäminen:

Hankkeessa syntyvä malli tukee työllisyyden kuntakokeilujen jälkeistä työvoimapolitiikan pysyvää palvelurakennetta. Syntyvä muutos esim. sote- ja työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtyessä tulee edellyttämään entistä tarkempaa tietoa kohtaanto-ongelmaa ratkaistaessa.

Hankkeessa syntyvä tieto tukee myös toimijoiden vastuiden selkiyttämistä osana koko seudun työllistymistä edistävien palvelujen kokonaisuutta.

Mitä tiedonkeruumenetelmiä / mittareita tullaan käyttämään hankkeen tulosten osoittamiseksi?

Hankkeessa organisoidaan 2–3 kertaa vuodessa yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa seudun koulutuksenjärjestäjien foorumi, jossa kartoitetaan tietotarpeita työnhakijoiden osaamisen kehittämistarpeisiin ja työnantajien osaamistarpeisiin liittyen.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin hakukohtaisiin myöntöperusteisiin?

- Hankkeessa lisätään pääkaupunkiseudun tietotuotantoa, jonka avulla voidaan selkiyttää työnhakijoiden osaamisen kehittämispalveluiden valikoimaa ja sujuvoittaa tätä kautta työhön siirtymistä. Hanke tukee työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kohderyhmän työllisyystavoitteita.
- Hankkeessa syvennetään hakuilmoituksen mukaisesti pääkaupunkiseudun kuntakokeilualueella kuntien, koulutuksen järjestäjien ja ylläpitäjien, korkeakoulujen, opetus- ja kulttuuriministeriön, työhallinnon ja alueen työ- ja elinkeinoelämän yhteistyöverkoston kanssa.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin, ministeriöstä myönnettävien avustusten yleisiin perusteisiin?

- Koulutuspalvelujen rakentaminen tietoperustalle on kestävää ja läpinäkyvää toimintaa.
- Tiedolla johtaminen vahvistaa toiminnan ennakkointia, mikä mahdollistaa palvelujen kohdentamisen osuvammin.
- Koulutuspalvelujen tarvelähtöisyys lisää koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta parantamalla asiakkaiden saatavilla olevia palveluja.

Luvattoman ulkomaisen työvoiman käyttö:

Helsingin kaupunki ei käytä luvatonta ulkomaista työvoimaa. Helsingin kaupunki ei ole saanut rangaistusta luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä tai maahanmuuttoviraston seuraamusmaksuja laittomasti maassa olevien palkkaamisesta.

Talousarvio:

Hankkeen talousarvio on yhteensä 333 330 €.

Henkilöstökulut   333 330 €

Ei muita kuluja.

Hankkeen koordinoiva henkilöstöpanos kytetään pääkaupunkiseudun kuntakokeiluissa, TE-hallinnossa sekä koulutuksen järjestäjien toimesta tehtävään kehitystyöhön. Rahoitussuunnitelma kuvataan hankekokonaisuuden rahoitussuunnitelman yhteydessä.

Hankekokonaisuuden talousarviot ja rahoitussuunnitelmat:

Hankekokonaisuuden talousarvio on yhteensä **1 849 631 €**.

	OSUVA-hanke	TOIMIVA-hanke	ENNAKOIVA-hanke
henkilöstökulut €	1 077 222 €	352 579 €	333 330 €
toimitilakulut, jotka aiheutuvat hankkeesta €	50 000 €	-	-
ulkopuoliset palvelut €	15 000 €	9 000 €	-
muut kulut €	10 000 €	2 500 €	-
YHTEENSÄ	1 152 222 €	364 079 €	333 330 €

Hankekokonaisuuden rahoitussuunnitelma:

	OSUVA-hanke	TOIMIVA-hanke	ENNAKOIVA-hanke
OKM:ltä haettava rahoitus €	1 037 000 €	327 671 €	299 997 €
Omarahoitus €	115 222 €	36 408 €	33 333 €
EU-rahoitus €			
Muu julkinen rahoitus €			
Yksityinen rahoitus €			
Lainat €			
Muu rahoitus €			
YHTEENSÄ €	1 152 222 €	364 079 €	333 330€
Haetun avustuksen osuus prosentteina	90 %	90 %	90 %